

УНИВЕРСИТЕТ ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО

С.А. „Д. А. Ценов“ – Свищов
Вх. № 93.02-9/04.05.2025

СТ А Н О В И Щ Е

От: *проф. д-р Еленита Кирилова Великова;*
УНСС, КАТЕДРА „ИКОНОМИКА НА ТУРИЗМА“;
Научна специалност „Икономика и управление (Туризъм)“

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен **„ДОКТОР“** в професионално направление 3.8 Икономика, по *научна специалност „Икономика и управление (туризъм)“* в СА „Д. А. Ценов“ – Свищов.

Автор на дисертационния труд: *Йоана Ангелова Константинова*
Тема на дисертационния труд: *Развитие на културно-историческия туризъм чрез внедряване на иновации*

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед № 317/10.04.2025 г. на Ректора на СА „Д. А. Ценов“ – Свищов и Решение от първото заседание на научното жури, проведено на 14.04.2025 г.

I. Общо представяне на дисертационния труд

Дисертационният труд е с общ обем от 221 страници компютърно набран текст. От тях 163 страници са увод, основен текст и заключение, 32 страници – списък на използваната литература, 19 страници приложения и една страница декларация за оригиналност и достоверност. Библиографският апарат включва 151 бр. литературни източници на кирилица и латиница (53 на български език, 95 на английски език, 2 на италиански език, 1 на руски език), 78 бр. стратегически документи, 18 бр. нормативни източници и 44 бр. интернет източници. В текста се съдържат 7 таблици, 14 фигури и 7 приложения. В структурно отношение трудът е съставен от три глави, увод и заключение. В тях последователно са разгледани концептуалните аспекти на културно-историческия туризъм и иновациите, подходите за анализ на развитието на културно-историческия туризъм с цел внедряване на иновации и измерен потенциалът за развитие на културно-историческия туризъм чрез иновации в общини от район Дунав.

Темата на дисертационния труд е формулирана добре. Значимостта и актуалността ѝ са ясно обосновани, предвид факта, че е изследвана една от най-динамично развиващите се и стратегически важни области на туризма – културно-историческия туризъм, в контекста на иновативните подходи за неговото устойчиво развитие. Туристически район Дунав, който е във фокуса на емпиричното изследване, е географски най-големият, но икономически най-слабо развит туристически район в страната. Това го прави особено подходящ за прилагане на нови модели за развитие чрез иновации. Липсата на единна методология за оценка и внедряване на иновации в културно-историческия туризъм на ниво местни власти прави предложеният в дисертацията модел особено необходим и навременен. Целта на дисертационния труд е „да се изследва теоретично и практически потенциалът за развитие на културно-историческия туризъм в общини от туристически район Дунав чрез внедряване на

иновации, като се предложи подходящ модел с алгоритъм за неговото измерване.“ От така определената цел, са изведени и шест изследователски задачи.

Предметът и обектът на изследване са добре дефинирани, целта и задачите са коректно изведени, като прецизно отразяват извършената изследователска работа от докторанта. Дисертационната теза, че „иновациите играят ключова роля в устойчивото развитие на културно-историческия туризъм и поради това могат да се предложат подходящи модели, които да се имплементират за общините от туристически район Дунав с цел внедряване на иновации в този вид туризъм.“, е развита и доказана. Със своите достойнства се отличават методологията на изследването, възможностите за изпълнението му и вероятността за постигане за нови научни знания и приноси, ограниченията на обекта и предмета, както и системата от измерители и показатели за анализ. Изложението и използваната литература показват, че докторантът се е запознал със значителен брой литературни източници. На структурата на дисертационния труд може да се даде много добра оценка.

II. Преценка на формата и съдържанието на дисертационния труд

В дисертационния труд могат да бъдат очертани редица предимства, които са с научен и практико-приложен характер. Избраният научен проблем – внедряване на иновации в културно-историческия туризъм на местно ниво, е актуален, значим и с подчертана практическа насоченост. Съществува реална нужда от научно изследване в тази област, особено по отношение на българските общини, където културно-историческите ресурси са значителни, но недостатъчно използвани. Авторката аргументира актуалността чрез анализ на стратегически документи, европейски тенденции и вътрешни предизвикателства, свързани с културния туризъм и местното развитие. Проблемът е добре дефиниран, концептуално обоснован и разработен задълбочено чрез прилагане на съвременни методи и модели. Създадените от авторката два оригинални модела – за измерване на потенциала и за внедряване на иновации в културно-историческия туризъм – са приносни и новаторски, и отговарят на нуждата от оперативни инструменти на местно ниво.

Дисертационният труд е представен в ясен, академичен и последователен стил, с добре структуриран научен език. Терминологията е коректна, а понятията са ясно дефинирани. Изведеният методически инструментариум дава възможност на докторант Константинова да постигне поставената в дисертационния труд основна цел и да реши набелязаните задачи. Обемът на разработката е напълно съобразен с изискванията за докторска дисертация, като всяка глава надгражда предходната. Използваният инструментариум е многостранен и уместен, включващ: индукция и дедукция, критичен анализ, SWOT анализ, Ликертова скала, емпирично изследване чрез анкети и интервюта, както и авторски модели. Подходите са методологически издържани, а интерпретацията на резултатите – аналитична и убедителна.

Авторефератът представя коректно структурата, целите, основните тези и резултати от дисертационния труд. Описани са както теоретичните основи и разработените модели, така и емпиричните резултати и направените изводи. Представените обобщения и фигури в автореферата адекватно отразяват съдържанието на дисертацията. Въз основа на анализа може да се заключи, че авторефератът е пълноценен и достоверен документ, който отразява същността, структурата и основните приноси на изследването. Разработен е в обем от 44 страници.

По вид и брой представените публикации съответстват на обявените от докторанта в приложения списък. Общо са представени четири публикации – две статии и два доклада. Считаю, че тези публикации представят реално постиженията на

докторанта и са достатъчно представителни, за да ги огласят пред академичната общност и заинтересованите делови кръгове от практиката.

III. Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд

В дисертационния труд могат да бъдат отчетени редица приноси с научен и практико-приложен характер. Приемам направената от докторант Константинова справка за приносите, считам, че самооценката ѝ е правилна. От гледна точка на общия научен принос, трудът е значим със своя междудисциплинарен подход, комбиниращ икономика, туризъм, иновационен мениджмънт и публични политики, както и с предложения за практически приложими модели, които могат да бъдат адаптирани и в други региони на страната.

IV. Въпроси по дисертационния труд

С цел достойна защита имам следния въпрос към докторанта: В кои направления – маркетингови, технологични или управленски – смятате, че българските общини са най-неподготвени за иновации?

V. Обобщена оценка на дисертационния труд и заключение

В дисертационния труд са поставени ясни цели и задачи, които докторант Константинова безспорно е постигнала и изпълнила. Анализите са коректни, препоръките обосновани и произтичащи от резултатите от изследването. Докторантът демонстрира умения за задълбочен и аргументиран анализ, обобщения и критично мислене. Анализиранията дисертация представлява творческо постижение, което като тематика, теоретични обобщения, изводи и препоръки има своето безспорно значение за теорията и практиката в туризма.

Всичко това ми дава основание да предложа на уважаемите членове на научното жури да присъдят на Йоана Ангелова Константинова образователната и научна степен „доктор“ по научна специалност „Икономика и управление (Туризъм)“, професионално направление 3.8. Икономика.

Дата: 06.05.2025 г.

Изготвил становището:
(проф. д-р Еленита Великова)